

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 24—	K 12—	K 6—	K 2—
celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 22—	K 11—	K 5.50	K 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto	celo leto
K 25—	K 30—
pol leta	pol leta
K 13—	K 15—
četrt leta	četrt leta
K 6.50	K 7.50
na mesec	na mesec
K 2.30	K 2.80

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Kdo je zavzel Odrin?

Dunaj, 30. marca.

Padec Odrina je pozdravila vsa slovanska javnost z velikanskim navdušenjem. Bolgarski poslanik Bobčev je zapisal v zlato knjigo ruske duše: »Zavzetje Odrina pomenja zmago celoga Slovanstva.« Ves svet občuduje velikanske uspehe oblegovane armade, ki je z svojim brezprimerim junastvom izvajala velikanski uspehi — pa ne le z junastvom, temveč tudi vsled svoje odlične organizacije, odličnega materiala in izbornega vodstva.

Nemški listi, ki morajo priznati dejstva, ki se ne dajo zanikati, skušajo izrabiti zmago združ. bolgarsko-srbske armade v konstruiranje novih diferenc med Srbijo in Bolgarijo.

Z veliko zgovornostjo poudarjajo ti listi, kako malenkostna da je bila udeležba srbske armade na operacijah pred Odrinom in precej spretno izrabljajo neko brzozavko poveljnika oblegovane armade generala Ivanova, ki poroča bolgarskemu ministru, da so se vršile pri zavzetju Odrina, oziroma pri generalnem naskoku odločilno akcijo le bolgarske čete vzhodnega sektorja, med tem ko so imele operacije ostalih čet (torej tudi srbskih dveh divizij) le demonstrativni značaj. Iz te brzozavke sklepajo »priateljeli« Jugoslovanstva, kateri menijo, da bo njihovo klasje posebno lepo zorelo, če izigravajo Bolgare proti Srbom in ki se torej v zadnjem času (Reichspost) je v tem oziru klasično silno navdušujejo za Bolgare in njihovo armado, da so igrali Srbi pred Odrinom popolnoma podrejeno vlogo in da so bili tam le nekaki vsiljivci, kateri si sedaj krivično lastijo tuje favorite.

Kdo je zavzel Odrin? Nemški listi pravijo: edino Bolgari. Mi pa vemo, da je ta velikanska zmaga uspeh skupnega bratstva napora bolgarskih in srbskih armad. Odločilen naskok v velikonočnih dneh so izvršili bolgarski regimenti na vzhodnem sektorju, junastva teh čet so nezasižana in bodo za večno zapisana v zlate knjige svetovne zgozgovine. Toda ostrine bolgarskih kolon so prodrele le zadnjo tenko steno strašnega

jeza, ki je še ločil oblegovalce od obleganega mesta. V vojaški strokovni prilogi oficijoznega Fremdenblatta v »Vedetti« piše vojaški strokovnjak: heroizma hrabrih čet, katerim je poveljeval Šukri paša, ni strla bolgarska puška in vztrajnost junastvih oblegovancev ni izvajala zmage z ostrino bajoneta, temveč edino in izključno nastop in učinek težke artiljerije, katero so namestili Bolgari šele 23. t. m. Brez težke oblegovane artiljerije bi bili lahko žrtvali Bolgari še hekatombe svoje hrabre infanterije in Odrin bi ne bil padel.

Ta težka artiljerija, ki je odločila usodo trdovratne trdnjave pa je bila srbska. Na vzhodnem sektorju so namestili Bolgari topove, ki jih je dala na razpolago srbska armada. V predvelikonočnem tednu je prispelo iz Niša 10 velikanskih pozicijskih topov, 8 petnajstcentimetrovskih in 16 dvanaestcentimetrovskih možnarjev najnovejše sestave z najboljšim srbskim topničarskim moštvom. Ti topovi so odločili padec vzhodnih turških fortov, katerih baterije so uničili ter tako omogočili, da se je mogel generalni naskok sploh izvršiti.

Nameščenje srbske artiljerije je bilo torej odločilnega pomena, in sicer tem bolj, ker se je bilo tekom oblegovanja pokazalo, da nadkriljujejo mnoge turške težke baterije artiljerijske pozicije Bolgarov, ki so morali svoje deloma nedostadne ter prekratke segajoče kanone namestiti v zoni, ki se je nahajala še v dosegu turških fortov.

Konstatirati je tudi treba, da so tvorile oblegovno armado sicer tri bolgarske divizije in le 2 srbski, da pa so bile srbske divizije močnejše in je bilo torej število Bolgarov in Srbov pred Odrinom skoraj enako.

O junastvih srbskih polkov v odločilnih dneh smo čitali dovolj, in bolgarski merodajni krogi jih odkrito hvalijo in slavijo.

Odrin je padel kot žrtev skupnega napora dveh bratstev armad in zamanj bo trud nemškega časopisja, ki skuša v fingiranih brzozavkah iz Sofije vzbuditi v srbskih krogih nezadovoljstvo, češ Bolgari ne priznavajo srbske pomoči.

spancu. Ni se jim ljubilo čakati, kdaj nas doseže kuhinja. Saj smo pa tudi skoro vsi dvomili, da bo dobil ubogi želodec ta večer kaj gorke hrane. Pozno v noč je dospela kuhinja. Kdor je še mogel, se je priril s posodico do jedi, kajti računili smo z gotovostjo, da nam bo v naslednjem in zadnjem dnevu prebiti največje napore v »odločilni bitki« in da je treba zato na vsak način podpreti lačni želodec z gorko jedjo.

Ne vem, če mi je že kdaj v življenju, kaka jed bolj dišala od tiste juhe, ki sem je bil deležen tam pod bloškimi gozdi. Dvomim, da bi se bili svoje dni bogovi v Olympu slastnejše zalagali z nebeško ambrozijo.

Ko sem po večerji žalostno ogledoval svoje borno ležišče, zaklical me je od nekje glas narednika Graparja. Kakor rešilni angelj me je dosegel ta glas, zakaj narednik me je povabil, naj se vležem poleg njegovega na kup slame, ki so mu jo vojaki nanesli iz bližnje vasi. Okrepčal me je naposled še s skodelico čaja, ki ga je pomagal variti za častnike. V veliki hvaležnosti do narednika Graparja sem zadrimal prvič pod milim nebom, v dežju in mrazu.

A kmalu sem se predramil. Zbudilo me je briljanje patrol in proklinjanje tovarišev, ki so prehajali med vrstami spečih in se tresli od mraza. Prizor, ki je prebužen zanj

Vojna na Balkanu.

Po padcu Odrina.

Število žrtev naskoka na Odrin oficijalno sicer še ni razglašeno. Govori se, da so imeli prvi polki, ki so naskakovali, kakih 50 % mrtvih in ranjenih. Polki, ki so prišli za njimi, so imeli mnogo manj izgub. Zatrjuje se, da so imeli zavezniki pri tem generalnem naskoku kakih 14.000 mrtvih in ranjenih.

Belgradski sanitetni šef se je obrnil zopet na zagrebško zdravniško društvo ter prosil, da pošlje društvo več zdravnikov v Belgrad, ker pričakujejo tam zopet velike transporte ranjenih in bolnih izpred Odrina. Iz Zagreba so se odpeljali v soboto štirje zdravniki v Belgrad. V soboto so dospeli izpred Odrina v Belgrad trije sanitetni vlaki z ranjenci, skupaj kakih 1500 vojakov. Tudi v nedeljo so prispeli transporti ranjenih vojakov. Srbske čete, ki se vračajo izpred Odrina bodo morale prestopiti v Pirotu karanteno. Srbski Rdeči križ je dobil poziv, da pripravi 6000 postelj za ranjence.

Med ogromnim plenom, ki so ga dobili v Odrinu, je 600 popolnoma novih topov, 20 starih brzostrelnih topov in 100.000 še nerabljenih avstrijskih manihieric z municijo. Izkazalo se je, da je bilo mesto preskrbljeno še za 2 meseca z živili, zlasti s konservami, prepečenecem, moko in sirom v pločevinastih posodah. Mesto je vsled obstreljevanja močno trpelo. Zlasti mnogo so trpele mošče. Kakor poročajo iz Belgrada, znaša vrednost vojnega plena v Odrinu kakih 175 milijonov frankov. Plen se razdeli enako med Bolgare in Srbe. Za vojaškega gubernatorja v Odrinu je bil imenovan general Čerkovski. Železniški most čez reko Ardo, ki so ga poskusili Turki pred predajo Odrina pogrti v zrak, so bolgarske tehnične čete že zopet popravile, tako da bo v najkrajšem času železniški promet do čataldškega bojišča prost.

V soboto so se odpeljali vsi bolgarski ministri v Odrin, odkoder se vrnejo v ponedeljek.

Šukri paša je došel v soboto ob 5. zjutraj s 7 drugimi turškimi generali in častniki generalnega štaba, vsi v spremstvu svojih ordonanc in

ataširanih bolgarskih častnikov, s posebnim vlakom v Sofijo, kjer so ga na kolodvoru čakali kolodvorski poveljnik in vojaški poveljnik Sofije. Poveljnika sta sprejela vjete častnike zelo prisrčno ter jim izrekla svoje občudovanje na njih hrabrosti in junastvu. Šukri paša in njegove spremlevalce so spremili nato v njih stanovanja.

Ko je prispel posebni vlak iz Odrina je pozdravil mestni poveljnik Šukri paša v francoskem nagovoru z besedami: »Dobrodošli ekselencia! Ves svet občuduje ravno tako zmagovalce kakor branitelje Odrina. Bolgarska v polni meri upošteva hrabrost in junastvo velikih junakov iz Odrina. Zagotavljam vas, ekselencia, v vaši nesreči odkritosrčnega občudovanja.«

Šukri paša se je zahvalil v nemškem jeziku. Ko je slišal Djaver paša, da je Odrin padel in da dospe Šukri paša v Sofijo, se je razjokal.

Kakor poročajo iz privatnih virov, je car Ferdinand pripravljen dati Šukri paši prostost, če je upati, da dobi od Turčije polno moč, da se pogaja zaradi miru. Šukri paša bi spustil proti častni besedi, da se ne udeleži več bojev proti Bolgarom v Carigradu.

»Narodni Listy« priobčujejo razgovor svojega sofijskega poročevalca s Šukri pašo, ki je izjavil med drugim sledeče: Pripravljen sem bil na odločilni naskok. Zaloge živil so zadostovale še komaj za en teden, pri manjših racijah morda za 20 dni. Posadka Odrina je štela v zadnjih dneh še 60.000 mož. Ker so imeli oblegovalci kakih 100.000 mož, je bila premoč Srbom in Bolgarov prevelika. Šukri paša se ni udal, marveč izjavlja, da ga je major Marčelov, ki je prvi udrl v trdnjavo, ujel. Šukri paša je nato zajahal konja in odjahal k generalu Zavovu, kateremu je izročil svojo sabljo.

Šukri paša je kurdijskega plemena, s francosko prištrieno brado. Njemu in njegovemu spremstvu se pozna pomanjkanje zadnjih dni.

Pri Čataldži.

Od 11 bolgarskih polkov, ki so stali pred Odrinom, je nemudoma odšlo 9 polkov pred Čataldžo, kjer se vrše nepopisno ljuti boji. V Sofiji

so mnenja, da se bolgarska vojska pri Čataldži ne bo dala zadržati, da bi ne udarila na Carigrad.

Iz Carigrada zopet poročajo, da je bilo te dni pri Čataldži še precej mirno, ker se pripravljate obe vojski na zadnji odločilni boj in čakate na ojačenja. »Daily Mail« pa poroča iz Carigrada, da so zvalili Bolgari Enver begove čete pri Čataldži v zasedo, pri čemer so imeli Turki velikanske izgube. Bolgari so se po neki bitki navidezno umaknili, da so zapeljali Enver bega, da jih je začel zasledovati. Enver beg je poslal za umikajočimi se Bolgari večji turški oddelek. Ko je ta oddelek korakal po cesti, so Bolgari zažgali položene mine in kakih 3000 Turkov je zleto v zrak.

Velesile, oziroma njih veleposlaniki v Londonu, so se že posvetovale o slučaju, da vzamejo Bolgari turško obrambno črto pri Čataldži. V tem slučaju hočejo izkrcati velesile v Carigradu in Rodostu oddelek vojaštva pač bolj zato, da preprečijo nemire, kakor da bi zadržale bolgarsko prodiranje.

Na polotoku Kerzonezu.

Iz Sofije poročajo, da je neki bolgarski zrakoplov v soboto uničil z bombami, ki jih je metal pilot, radiotelegrafično postajo na polotoku Kerzonezu.

V Carigradu.

Iz Carigrada poročajo, da je dobila ruska vojna ladja »Kalgua«, ki je že bila zapustila pristanišče, brezčisto povelje, da naj se vrne v Carigrad. Tudi nemška stacijska ladja »Loreley« se je vrnila v Carigrad. Vse je pripravljeno, da tuje vojne ladje v slučaju potrebe izkrcajo moštvo v varstvo Pere in Galate. Splošno se presoja cela situacija v Carigradu kot skrajno nejasna, tako da presenečenja niso izključena.

Kakor se poroča iz Carigrada, veleposlaniki zaradi nekaterih malenkostnih diferenc v instrukcijah posameznih veleposlanikov v soboto še niso predložili mirovnih pogojev portu.

Skader.

Na predvčerajšnji skupni korak velesil na Cetinju je odgovorila črno-

LISTEK.

Vojska v miru.

Spisal Vilko M.

(Dalej.)

Bog se me usmili! Vse mnogoštevilne gričke je bilo treba obležati, nekatere po dvakrat, ali še večkrat, na neštešili njivah smo morali pomandirati najlepše klasje in šele pozni mrak je prekrmil naša »junastva«. Takrat so nas zbrali v vrste in odleži smo na neki laz kaj gozda. Tam so nam odločili (za meddnevno »hrabrost«) na mokri zemlji, v burji in mrazu — prenočišče. Nebo, ki nam je bilo čez dan še precej naklonjeno, nam je jelo na noč žugati s temnimi kopami oblakov, ki so kmalu pričeli pršeti svojo srditost na naše glave. Kljub temu nezaželenemu blagoslovu je prišel ukaz, da se ne smejo postaviti niti šotorišča, niti zakuriti ognji. Da je bil le kje kak vrag, moral bi bil gotovo zmeti tiste, ki so izdali nam nečloveško povelje, zakaj vseprek je klicalo ves pekel na osveto.

Nekateri so bili od utrujenosti vseeno popadali na nemilostna ležišča in se pričeli polagoma udajati

slehnem čopič: Malo se je bilo ujasnilo in zadnji krajec je zdajpadajz blede pomežiknil izza oblakov na vrste utrujenih, lačnih in prezeblih. Kakor vrste strahov so ležali, zaviti v šotorno platno, med njimi pa so se plazili, kakor umirajoče sence, neusnuli tovariši, globoko zakopani v zakrpane plašče.

Tako je potekla ta neprijetna noč. Ujasnilo se je bilo docela in zvezde so se pričele polagoma umikati. Strašno pokanje topov in strojnih pušk nas je bilo vzdignilo, znamenje, da se je že pričel »obupni boj na življenje in smrt«. Prerivali smo se bili z nervoznostjo do kotlov, kjer se je delila kava. Častniki so mrzlično priganjali k odhodu.

Krenili smo takoj v gozd, ki je zaslanjal čez noč naša ležišča. Tema je bila še v gozdu in neprenehoma so se spoddikali vojaki ob veje, nastavljeni na opek kolovoz, padali so in kleli pri pobiranju. Drugi so se verili, udirajoče se do kolena v težko ilovico.

Ko smo naposled prišli iz gozda, ustavili smo se bili na velikem laz, visokem vrh griča. Vsenakoli so stale megle, iz katerih se je tupatam zabiskal ogenj. Na levici, kjer nas je krila zaraščena reber so drdrali neprestano strojne puške. Najstrašnejše grmenje pa se je čulo iz daljave pred nami, potopljene istotako v gost

ovoj meglj. Očitno znamenje, da se je tam ugnezdil sovražnik.

Dolgo smo poslušali tisto smrtonosno grmenje na laz. Pripravljali smo si naboje in bajonete ter čakali povelja: naprej! Grmenje je postajalo vedno silnejše. Bliski iz topov so drzno predirali megleno maso, ki so se začele polagoma luščiti. Svečanost je stopila v srca tisto uro. Vsakdo je mislil na grozoto, ki bi se ga polastila, če bi frčal med tem grmenjem svinec, mesto papirja in sejal smrt po bojnem polju. Tesno je bilo tisto čakanje na »moritev«, prežanje velike sile, ki je mogla planiti vsak čas v ljuti boj!

Naprej!

Sneli smo puške z ram, nasadili jih z bajoneti in se pričeli pomikati ob hrstu griča, ki nas je kril. To zahrbtno, uničevalno željno plazenje, je bilo plazenje divjih zveri, krvoločnih, neusmiljenih, brezsrčnih, popolnoma nevredno bitja, ki se hoče imenovati človek dvajsetega veka! Gabilo se mi je v dno duše to plazenje. Saj sem se zavedal, da ni zares, ali ta zavest me ni ublažila, ker mi ni mogla lagati, da ni to vaja za resnično krvoželjno plazenje. Tudi takrat bi se plazile te mase tako: s pripravljenimi naboji in nasajenimi bajonetami ... Brrr! — Videl sem v nekaterih očeh teh lačnih in onemoglih tovarišev, kako so plamtele tam stra-

sti, strasti ujed. Na vse prestano trpljenje so pozabili, žejni krvi in ropov. Plazil sem se z njimi, ker sem pač moral, z ujedami ...

Odprla se je globoka dolina. V sredi se je svetila bela vijuga iz megle. Iz številnih zavojev se je daio soditi, da je tam voda. Drveli smo v dolgi falangi doli po rebri v dolino. Komaj smo stopili na ravan, se je pričelo udirati; vedno gobjlje, čimboli smo se bližali tisti svetli vijugi. Nič ni bilo mogoče izbirati, pa tudi časa ni bilo, zakaj povelja so bila vedno sirovejša. Zmerjanje je bilo to in vpitje, kakor nad živino — »ad maiorem patriae gloriam« menda.

Streljanje iz megle se ni poglelo, ampak postajalo je vedno ljutejše: soditi je bilo, da bomo imeli opravka z močnim sovragom. Priplazili smo se bili z velikim trudom k bregu precej širokega potoka. Na vsej nepregledni črti ni bilo ne mostu, ne brvi. Vsled ugrezanja po močvirju smo bili mokri od potu in zato se je vsakdo obotavljal skočiti v mrzli potok. (Strasti so ob naporu ugasnile.) Toda strogemu povelju se ni dalo upirati. Do pasu smo se izročili mrzli kopeli, s polno opravo, drug za drugim in se kolobalili med najsrditejšim proklinjanjem na nasprotni breg. Spet močvirje. Udiranje, kakor n. prejšnji strani. Streljanje sovražnika je postalo zdaj tako gosto, da se ni

gorska vlada, da se mora sestati, predno more definitivno odgovoriti, šele ministrski svet in da se mora Črna gora sporazumeti s svojimi zavezniki.

V soboto popoldne so izročili poslaniki velesil tudi v Belgradu, predno more definitivno odgovoriti, šele ministrski svet in da se mora Črna gora sporazumeti s svojimi zavezniki.

Belgradska »Politika« poroča, da se je na povelje kralja Nikolaja z vseh strani zopet pričelo obstreljevanje Skadra. Obstreljevanje Skadra je odredil kralj Nikolaj, ker poveljnik Skadra Esad paša ni dovolil, da bi zapustilo civilno prebivalstvo Skader.

Kar se tiče stališča Rusije napram Črni gori, poroča pariški »Temps« iz Cetinja: Rusija se je vedno upirala nasilnim sredstvom napram Črni gori. Rusija bi se protivila tudi to pot sodelovati ali pa privoliti v demonstracijo vojnega brodovja pred črnogorsko obaljo. Pod temi pogojem je upati, da se tudi Francoska in Angleška ne bosta pridružili akciji, tako da bi nosila vso odgovornost Avstro-Ogrska. »Temps« dostavlja: Sklep Rusije ne more pomeniti za Avstro-Ogrsko in Italijo presenetenja, ker je Sazonov že pred 8 dnevi velesilam popolnoma jasno razložil stališče Rusije. Rusko stališče se da označiti s sledečima načeloma: Udeležba pri diplomatskih korakih, ne pa udeležba pri nasilnih sredstvih.

Iz Rima poročajo o najnovejši zadregi evropskih diplomatov. Velesile se mrzlično trudijo, da ne razpade evropski koncert. Velesile poskušajo odtrgati Srbe od Črnogorcev, kar pa je bilo do sedaj brezuspešno. Če pade Skader, potem evropska diplomacija zopet ne ve, kaj naj stori. O kakem mandatu Evrope Avstro-Ogrski in Italiji ne more biti govora.

Londonsko časopisje se bavi z vestjo o obstreljevanju Skadra ter naglašja, da bodo morale velesile napraviti konec prelivanju krvi. Velesile morajo samo še počakati kaj odgovori Črna gora na demaršo velesil.

Zelo interesantno je, kar poroča »Berliner Tageblatt«. List namreč ve, da je skadski poveljnik Esad paša lastnoročno ustrelil skadskega škofa, ker ga je imel na sumu, da vohuni. Kje ostane za ta slučaj mednarodna preiskovalna komisija?

Uporno prebivalstvo.

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča iz Soluna: Od hodž nahujskani, so se uprli Pomaki v okraju Nevrokop proti bolgarskim oblastim. Vsled tega so Bolgari ustrelili 350 upornikov. Njih rodbine so odposlali v razne kraje na Bolgarsko. Bolgari pa nastopajo enako strogo tudi proti vsakemu drugemu, ki kali red in mir. Več popov, ki so se bili pregrešili proti Pomakom, je bilo tepenih, več drugim so odrezali brade, da ne morejo vršiti svoje službe, dva popa so obesili.

Konferenca veleposlanikov.

Kako skušajo nemški listi vsako malenkost, ki se zgodi od strani Rusije na konferenci veleposlanikov v Londonu, naslikati kot zavlačevanje s strani Rusije, kaže vest »Wiener Allgemeine Zeitung« iz Berolina, ki pravi: Rusija še nadalje skriva

dalo več ločiti posameznih strelcov. Bilo je, kakor ena sama, dolga in strašna detonacija, stopnjujoča se s slehernim trenutjem. Prešli smo bili usodnokrat trenotno močvirje in drveti je bilo treba prek najbujnejšega polja proti sovražnim pozicijam. Megla se je bila že skoro docela umaknila in prikazali so se goli grički, gosto posejani s puškami in topovi. Zašli smo v pravicati peklo ognja. Od vseh strani je grmel na naše glave, da so glušila ušesa. Toda vstavitv se nismo smeli, ampak prodirati je bilo treba prav do sovražnikovih prs. Ko sem pogledal med tem nečloveški dirjanjem parkrat nazaj, ni bilo več sledi o bogastvu, ki se je v njem košatilo polje komaj pred trenutjem. Kmetje so stali tam doli in obklovali izgubljene upe. Z grička na griček smo morali neusmiljeno preletavati, da bi pregnali sovražnika iz njegovih močnih šanc. A bili smo povsod odbiti in kmalu smo se morali umakniti na vsej črti. Da nam je frčal takrat svinec nad glavami, ne bi bilo treba najbrž več nobenemu skočiti zopet v hladni potok in bežati prek močvirja na višave, od koder smo pridrveli zarana. Tam smo legli in čakali daljnih povelj. Mrzla sapa je pihala čez priče in odnašala goste hlače, ki so nam vstajali iz mokre obleke. Drugi so škrtali z zobmi in se lomili v kletvah, a jaz sem prosil boga, naj bi odvrnil od mene bolezen, ki sem ji bil

svoje prave namere. Tekom včerajšnje konference v Londonu, so se bili veleposlaniki že zedinili na skupno noto, ko je bil ruski veleposlanik pred sklepom pogajanj odpoklican iz dvorane. Ko se je vrnil, je naznanil, da je dobil iz Petrograda nove instrukcije in da ne more delj prisostvovati konferenci. Nota se bo morala vsled tega zopet preurediti, bo treba Bolgarom na željo Rusije zopet priznati nove koncesije. Sploh pa so te zahteve zelo malenkostne, tako da jih more Turčija brez obotavljanja sprejeti.

Nemški listi bi storili pač bolje, če bi se vprašali, kdo je do sedaj vsa pogajanja najbolj zavlekel in bi se morali vedno spominjati, da si je stavila konferenca veleposlanikov v Londonu nalogo, da nič pravega dela ne stori.

Srbija in Avstro-Ogrska.

Kakor poročajo z Dunaja, pogajanja s Srbijo zaradi bodočih trgovskih odnošajev s Srbijo prav krepko napredujejo, tako da je upati, da se bodo pogajanja v kratkem zadovoljivo končala.

Kar se tiče famozne preiskave dogodkov v Djakovici, poročajo z Dunaja, da je črnogorski funkcionar, ki ga je poslala črnogorska vlada avstro-ogrski komisiji nasproti, bivši zunanji minister Vuković.

Štajersko.

Deželni odbornik dr. Leopold vitez pl. Link odstopil. V soboto so priobčili graški časopisi vest, da je odločil zaradi bolehnosti svoj deželnozborski mandat deželni odbornik dr. pl. Link. Bil je izvoljen leta 1909. v mestni skupini Murau na Zg. Štajerskem. V deželnem odboru je imel za dr. Derschattom finančni referat. Na Linkovo mesto pride namestnik dr. Viljem pl. Kaan. Dr. pl. Link je član avstrijske gosposke zbornice in je bil še nedavno tega povzdignjen v plemski stan.

Iz Celja. Neprijetna navada. Glede zasebnega občejanja zastopnikov in kazenskih zagovornikov z nemškimi sodniki se je vgnjezdila tu navada, da se govori s sodniki nemški. Ali ni nekoliko preveč nasprotja, če zastopnik ali zagovornik govori pri obravnavi kot tak slovenski, če pa že med obravnavo ali po isti govori s sodnikom o stvari, ki ne spada strogo k obravnavnem predmetu, rabi že nemščino. S tem se pohušuje stranke in nemški sodniki si tudi mislijo svoje o naši narodni doslednosti. Ali govore oni kdaj zasebno z našimi ljudmi slovenski? In vendar bi bila prej njihova dolžnost rabiti po naših uradih slovensčino kakor naša, govoriti z njimi nemški, če smo je zmožni. Od strank zahtevamo dosledno rabo slovensčine; storimo tako tudi mi odvetniki, odvetniški koncipienti in drugi uradniki. Nemci, ki jedo naš slovenski kruh, morajo z nami uradno in neuradno slovesko govoriti!

Iz Celja. Celjsko pevsko društvo je imelo v soboto zvečer v gostilni Nar. doma svoj občni zbor. Vsled pomanjkanja prave volje in razpoloženja med pevskimi in pevci ni prišlo društvo lani do pravega delovanja. Sedaj pa se hoče posvetiti več mladim in agilnim močim delu v Celjskem pevskem društvu in vse kaže, da bomo prišli v Celju zopet do dobrega petja. V novi odbor so

tako očitno izpostavljen. Bal sem se, da se ne vrnem nikdar več zdrav domov.

Se ni utihnila strast topov in pušk. Parkrat smo morali spet prodirati — brez sreče. Nevolja je priklopila zdaj do vrhunca, zakaj zaživljali so ostri streli. To je pospešilo konec »vojske«. Častniki so švigali na brzih konjih od čete do čete, vsi razburjeni so preiskavali puške, a zaman — naših »odrešenikov« se ni dalo zasačiti.

Krog devete ure so zatrobile po gričih trobente. Rešilni glasi so izzveneli iz njih in oddahnili so se tisočji utrujenih in proklinjajočih. Na bojnem polju smo si odpočili eno uro in kdor je imel sveže perilo v tornistri, je čutil prvo potrebo, da je je zamenjal z mokrim in prepotenim.

»Zmagozgubna armada,« se je napravila na povratek. Okrog poldne smo dospeli v vas Lužarje, kjer nas je čakala menaža. Povžil sem svoje kosile s tisto slastjo, kakor snočno večerjo.

Po menaži smo jo udarili proti Ljubljani. Dasi izmučeni, vendar so se nam zdeli koraki skoro prožni, zavedajočim se, da stopamo proti kraju odrešenja nečloveških muk in naporov. Ubrali smo jo prek krvave peči. V načrtu je bilo, da prenočimo na Igu.

(Konec prihodnj.)

izvoljeni gg. dr. Milko Hrašovec kot predsednik Edvard Rudolf, dr. Orožen, Vojska, Vošnjak, Čonč kot odborniki in Kovačič ter Petek kot namestnika. O delu v najbližnji bodočnosti se je razvila prav plodovita debata in je upati, da priredi društvo že meseca junija svoj prvi koncert. Petje se bo gojilo v mešanem, moškem in otroškem zboru. Dolžnost našega občinstva je, da novi odbor pri njegovem hvalevrednem stremeljenju podpira.

Iz Celja. Ko so se razni slovenski politiki trudili, da bi dosegli kako državno pomoč v prid članom ponešene Glavne posojilnice v Ljubljani, med katerimi je tudi nekaj državnih uradnikov, častnikov in drugih gospodarko ne baš sijajno situiranih ljudi, je nastopil državni poslanec celjske mestne skupine, h kateri spada tudi Laški trg, Rihard Marckhl in kričal v parlamentu, da ne sme dati država niti vinarja v prid zadružnikom Glavne posojilnice, ki so postali žrtev nepredvidnih spekulativov. Sedaj pa hodi ravno isti Marckhl po Dunaju in prosi za podporo falitnemu »Spar- und Vorschusskassaver-einu« v Laškem trgu. Čas je sedaj, da zavzamemo slovenski državni poslanci Marckhlovo vlogo z dostavkom, da se naj ali pomaga tu in tam ali pa nič ne da.

Iz Laškega trga. Imenovan je davčni kontrolor Milko Pleskovič za davčnega upravitelja.

Iz Laškega trga. Ko so se svoječasno pojavile težkoče v šofanjski posojilnici in je prišel Iv. Vošnjak v preiskavo, je poslala celjska okrožna sodnija v Šofanji kot izvedenca dva Nemca, ravnatelja tpujske hranilnice Kasperja in knjigovodjo na celjskem magistratu Langga, da sta pregledala knjige. Kake izvedence pa je poklicala ali še bo poklicala celjska okrožna sodnija v Laški trgu? Ako bi hotela postopati enako kakor v Šofanji, bi morala poklicati slovenske knjigovodske izveščance iz Ljubljane in Novega mesta. Zakaj se pri slovenskem zavodu vporablja Nemce, zagrizene nacionalce in zapužne vodilnih nemških političnih krogov, pri nemškem pa ne pokliče Slovencev?

Iz Nove Cerkve pri Vojniku. »V znamenju kamenja.« Slovenski Narod je že davno poročal, da so bili nekateri ponočnjaki na Tiho nedeljo nekaj šip na novocerkovski kaplaniji. List je obenem čisto pravilno dostavil, da tukajšnji naprednjaki ta napad obžalujemo in obsojamo. No, po dolgih treh tednih je zvedela zanj tudi mariborska »Straža«. Priobčije v petkovi številki dopis, pisan nedvomno v novocerkovskem župnišču, v katerem jako pretirano opisuje dotični »napad« in ga obeša kratkoma »liberalcem«. Nota bene, priobčije »Straža« dan kasneje ta dopis, ko je izšla v »Slov. Gosp.«, skoraj preponižna izjava novocerkovskih občanov — in ta je, kakor kažejo vse zadnje volitve, v naprednem taboru — demonstracijo pred kaplanijo obžaluje. Kaplan dr. Vrabec je torej že imel svoje zadoščenje — a kljub temu izziva in sumniči »Straža« naprej. Da tukaj duhovnikov ne čislajo preveč, ni krivda na naši strani, temveč na njih samih. Dobili smo par »izbranih« kaplanov. Najprej tistega Lukarja, ki je v St. Ilju zabil v kaplanijo starega kmeta in ga tam med štirimi stenami pretepel z bikovko zato, ker je prilepil na neko poslopje volilni plakat za Jezovnika. Človek s tako naravo ni tudi Novocerkovčanov rahlo preobračal h Koroščevi veri. Nato je prišel k nam za kaplana Golob, ki je lani pobegnil v Ameriko. Zasledovalo ga je državno pravdnštvo zaradi težke telesne poškodbe. Pretepel je nekega godca za to, ker ni hotel igrati, da bi kaplan z neko deklico — zaplesal. (Farovski dopisnik pravi v »Straži«, da je Golob »slučajno nekoga preveč učil pravil dostojnosti.«) Tu smo videli leta 1911. ob državnozborskih volitvah na nekem shodu, kako so proti nam divjali duhovniki v družbi z najbesnejšimi pretepači. Eden od teh duhovniških pomagačev je sedel kasneje zaradi tega, ker je rabil v pretepu — sekirno in se je nazadnje obesil. Tako se je pri nas delalo za Koroščevo izvolitev. Če vidijo prosti ljudje vse to, kaj čuda, če se napram duhovniku tudi tako spozabijo kakor on proti njim? Če izobražen človek ne pozna v političnem boju nobene mere in če oznanja le besno sovraštvo in boj na nož — kaj naj potem pričakujemo od neizobraženca? »Straža« baš v petkovi številki priobčuje iz našega farovža dva preznačilna dopisa. V enem, »v znamenju kamenja«, se obsola napad boja »liberalnih« kmečkih ponočnjakov na kaplanijo in se pravi, da je dr. Vrabec sicer ostro, a dostojno nastopal proti »liberalcem«, ter da za svoje politično delo ni take demonstracije zaslužil; v drugem pa se dopisnik hvali, da so »katoliško zavedni občani« pokojnega bivšega višnjevaš-

kega župana Lipuša gospodarsko uničili samo za to, ker se je dal voliti v odbor napredne stranke... Dr. Gregorec in dr. Vrabec bi naj vse to presodila in premislila, pa bosta našla prave krivce demonstracije pri novocerkovski kaplaniji ter se marširala za svoje prihodnje delovanje naučila.

V Slov. Gradcu je umrl v starosti 79 let vpokojeni šolski ravnatelj gosp. Josip Barle, ki je bil za svoje zasluge odlikovan z latinit zaslužnim križcem. N. v m. p.!

Iz Maribora je priobčil »Slovenec« dopis, v katerem se veseli, da sta pri občinskih volitvah v Lejteršpergu propadla Pessl in Senekowitsch, ta »najhušja sovražnika slovenske in katoliške stvari«. Pozabi pa dostaviti, da sta prišla na njuno mesto dva druga zagrizenca in da mariborska duhovščina ni storila pri teh volitvah niti koraka. Njena naloga je hujskati pri občinskih volitvah v — slovenskih občinah.

Iz Ptuja. V zadnji številki »Sloge« beremo, da je državni poslanec Brenčič govoril na shodu pri Sv. Andražu v Slov. Gorici tudi o konfliktu med Avstrijo, Srbijo in Črno goro ter moško izjavil: »Dobro bi bilo, da udarimo enkrat po balkanskih narodih, da bo enkrat mir...« Ker državni poslanec Brenčič ne zna nemški in torej ne more brati »Reichspost«, se mu vidi, da je prav marljiv bralec »Stajerca«. Čudimo se samo, da se je »Stajerc« s tega svojega zvestega bralca in brata po duhu tako prostaško norca delal. Odslej bo vsaj molčal ali si izbral kak drugi obiectum fopabile. In to bi bil prvi Brenčičev politični uspeh. Slovenski javnosti bo vse eno, kaj misli kak Brenčič o zunanji politiki naše države in za to je vsaka polemika nepotrebna.

Koroško.

Ponarejene krone so našli pri Sv. Mohorju. Krone so jako dobro ponarejene in imajo letnico 1895.

Samomeren enoletnega prostovoljca. V »Waisenhauskaserne« v Celovcu se je ustrelil v petek zvečer okoli 9. ure z vojaško puško enoletni prostovoljec 17. pešpolka Karel Krainer. Krainer je Celovečan, sin čevljarkega mojstra. Vzrok samomora je popolnoma neznan, tudi niso našli nobenega pisma, iz katerega bi se dalo kaj sklepati. Krainer je bil dober učenec, priljubljen in tudi dobro situiran.

Primorsko.

Porotne obravnave v Gorici se prično danes 31. marca. Določeni je za to zasedanje samo pet obravnav.

Umrl je v Pragi dr. Jan Rybář, c. kr. stavbni svetnik, namestnik stavbenega ravnatelja severozapadne železnice in častni doktor praške češke tehnike. Dr. Jan Rybář je oče državnega poslanca O. Rybáře v Trstu. Bil je star 79 let in jako zaslužan in velegleden mož, ki je veliko deloval tudi na Slovenskem. N. v m. p.!

Umrl je v Lonjeru posestnik Martin Pečar, star 77 let, obče znan, priljubljen in odločen Slovenec.

Zveza jugoslovanskih lesnih delavcev. Pod okriljem Narodne delavske organizacije se je ustanovila v Trstu Zveza jugoslovanskih lesnih delavcev. Ustanovni občni zbor se je vršil v četrtek. Zvezni predsednik je Ivan Čeh.

Žepne tatvine na električni cesti železnici v Trstu so se zopet silno množile. Posebno čez praznike se je pripetilo zelo veliko in jako predrznih tatvin. Tatovi, ki so gotovo organizirani, so odnesli precejšnje svote.

Nezanesljiva hranilnica je gotovo, kot se je že večkrat pokazalo, postelja. Siceva se je bala vojne, še bolj pa za svoj denar. Dvignila je svoje prilhanke ca. 600 kron iz hranilnice in jih spravila v svojo posteljo. Predsnočnem pa je izbruhnil v njenem stanovanju sobni požar, ki pa je uničil samo posteljo Siceve. Zgorelo pa je pri tem tudi njenih 600 kron.

Zagonetni zavoj. Na parniku »Amphitrite« v Trstu je našel neki mornar povodno pospravljanja v skladišču poštni zavoj. Izročil ga je oblastim, ki so dognale, da je ta poštni zavoj oni, ki je bil oddan 28. januarja od avstrijskega poštnege urada v Jafi in se je nato izgubil. Zavoj je bil še nepoškodovan in vsebuje še ves odposlani denar.

Imenovanje poreško - puljskega škofa. Iz Pulja poročajo, da je imenovan za naslednika škofa dr. Flappa župnik cerkve sv. Antona v Trstu, dr. Triphon Pederzoli. Dr. Pederzoli je star 54 let, rojen je v Kotorju, njegova rodbina pa je doma na laškem južnem Tirolskem. Oficijsko ta vest še ni potrjena.

Aretiran zlatar. V Pulju so aretirali zlatarja A. Tamaro iz Trsta kot osumljenca, da je soudeleženec velikega vloma v trgovini Dussichevi v Trstu. Poslal je namreč v puljsko zastavljalnico več zlatih verižic. Preiskava je dognala, da verižice sicer niso ukradene, pač pa so nepristne in samo pozlačene.

Uboj na cesti. Na trgu Tartini v Pulju je napadel kmet Anton Rotar služkinjo Antonijo Savronovo in jo je zabodel dvakrat z nožem. Napadalec so aretirali, Savronovo pa so odpeljali smrtno ranjeno v bolnico. Vzrok napada še ni znan.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj.

V soboto zvečer se je vršil pri Zlatorogu v Gosposki ulici redni občni zbor političnega in izobraževalnega društva za dvorski okraj. Zborovanje je bilo jako dobro obiskano in priznati moramo, da so volilci tega okraja politično jako zavedni, da streme za napredkom napredne misli in politične svobode in da so zelo delavni.

Zborovanje je otvoril predsednik društva, tržni nadzornik g. Ribnikar. Po kratkem pozdravu navzočih je opozoril predsednik na ljute boje naših balkanskih bratov za svoje pravice, na njihovo junaštvo, na žrtve in tudi na njihove nepričakovano krasne uspehe. Posebno je poudarjal važnost padca Odrina. Na njegov poziv so zaklicali zborovalci »Bratom slava!«

Nato se je spomnil govornik umrlih članov društva in sicer okr. glavarja Lapajneto, profesorja Peterlina in zasebnika Krisperja. Zborovalci so se dvignili v znak sožalja s sedežev. Za overovatelja zapisnika je imenoval predsednik gg. Kušarja in Lovšeta.

Tajnikovo poročilo.

O društvenem delovanju in o njegovem napredku je poročal nato društveni tajnik v obsežnem, zelo točnem in zanimivem tajniškem poročilu.

Iz njegovega poročila posnemamo sledeče: Društveni funkcionarji izvzemši knjižničarja in njegovih sodrušnikov so imeli v minulem letu v primeri z predlanskim letom, dokaj manj dela. Zdi se, da so bolj počivali po hudih naporih prejšnjega leta ko so se vrstili sestanki, shodi, volitve in ko je korakalo društvo in napredna stranka od zmage do zmage. Zbirale so se moči za delo, ki čaka društvo v prihodnjem letu, za katero delo pa se je treba že letos skrbno pripravljati.

Preteklo leto je stopilo društvo dvakrat v volilno borbo. Bile so meseca februarja volitve v trgovsko in obrtno zbornico, dne 24. septembra pa se je vršila dopolnilna deželnozborska volitev. Društvo je v obeh slučajih izvršilo častno svojo nalogo in je pripomoglo v zvezi z ostalimi političnimi društvi obakrat k zmagi narodno - napredne stranke.

Osvobodilna vojna na Balkanu je dala društvu povod za izredno dobro obiskano manifestacijski shod 30. oktobra 1912., na katerem sta poročala dr. Karel Triller o nasilstvih deželnega odbora, urednik g. Rasto Pustoslesmek pa o vojni na Balkanu in o njenem vplivu na politični položaj. Društvo je darovalo za Rdeči križ balkanskih držav 50 K, enak znesek se je nabral na omenjenem shodu.

Društvo ima tudi svojo in sicer že jako lepo knjižnico, za katero si je pridobilo tudi že pravico javnosti.

O društveni knjižnici je poročal knjižničar pozneje.

Društvo je priredilo tudi več večinoma dobro uspešnih veselic. — Tudi društveni inventar se je med letom pomnožil.

Društvo šteje sedaj 231 članov, lansko leto je pristopilo 11 novih članov, 3 člani pa so umrli. Nekaj članov pa je izstopilo iz društva, ker so se preselili.

Knjižničar

je poročal v vsestranskem napredovanju knjižnice. Posebne važnosti je, da si je pridobilo društvo za knjižnico pravico javnosti. Knjižnica je razdeljena v 6 pododdelkov in sicer: 1. slov., leposlovje za odrasle, 2. mladinsko leposlovje slov., 3. mladinsko leposlovje nem., 4. slov. podučni oddelek, 5. nemški podučni oddelek in drugojezični podučni oddelek. Knjižnica šteje 2246 knjig in se je pomnožila letos za 1019 knjig. V rezervi je še veliko duplikatov. Posebno zahvalo za napredek knjižnice izreka poročevalec vsem darovalcem knjig posebno rodbini Supančičevi, g. Vasi Petričiču, g. podpokolnikovniku Milavcu, g. blag. Arctu, g. dr. Oražnu, gg. Abulnerju, Trtniku, Korentu, gospema Leskovčevi in Košakovi in gđ. Kunaverjevi. V denarju pa so darovali neimenovan 25 kron, gg. dr. Triller, dr. Praunseis in Kolmar po 10 kron, dr. Breti in Mejač po 5 kron in Ribnikar 3 krone. Odbor je sklenil, da se naroči za knjižnico vsako novo izšlo slovensko leposlovno knjigo, obenem pa prevzame društvo tudi prvo vezavo vseh nabav.

ljnih knjig. V preteklem letu se je izposodilo 10571 knjig in sicer za 6934 knjig več kot prejšnje leto. Število izposojevalcev znaša okroglo 268 kron. Tajniško in knjižniško poročilo so zborovalci odobrili z izrazom posebne zahvale g. poročevalcu.

Blagajnik

g. Abulnar je poročal, da je imelo društvo 2118 kron dohodkov in 1815 kron izdatkov, torej 302 K prebitka. Skupna društvena imovina — brez inventarja seveda znaša 408 kron 73 vin. in se je zvišala letos za 40 kron 60 vin. — Na predlog revizorja g. Gradišarja se je podelil blagajniku odnosno odboru absolutorij.

Volitev.

Vršla se je nato volitev s sledenjem rezultatom. Za predsednika društva je bil izvoljen urednik g. Rasto Pustoslavšek (prejšnji predsednik se je namreč preselil v drug okraj), za odbornike pa gg. Kraigher, prvi podpredsednik, Kušar II. podpredsednik, Petrič tajnik, Abulnar blagajnik, Trtnik knjižničar in dr. Pestotnik, Primožič Ferdo, Lukeš in Marčan odborniki. Namestniki: gg. Gaber, Hribar, Radovan Mart., Rak in Roglič. Revizorji: gg. dr. Oražen, Gradišar in Počkar, namestnik pa g. Kunstler.

Novi predsednik g. Rasto Pustoslavšek se je nato zahvalil zborovalcem za izkazano mu zaupanje in pozval vse k resničnemu in neutrudljivemu delu posebno pa še za bodoče volitve deželnozbornske in morda tudi občinske. Nato je pozdravil ponovno odstopivšega predsednika g. Ribnikarja, obenem pa se je spomnil tudi prvega društvenega predsednika gosp. dr. Oražna, ki je pihel ponovno iz bratske ljubezni na bojišče pomagat onim bratom, ki se bore za svoje pravice. — S tem je bilo zborovanje končano in predsednik je otvoril nato svobodno razgovor o nekaterih aktualnih in važnih političnogospodarskih vprašanjih.

Dnevne vesti.

— Hrvatsko-slovenski klerikalni kongres v Volosko-Opatiji. O tem zborovanju smo dobili od popolnoma verodostojne strani še naslednje informacije: Kongres se je vršil v dvorani občinskega doma v Voloski. Glavna razprava se je nanašala na uredbo bosanske vprašanja. Razprava je tekla dokaj mirno, samo od strani slovenskih klerikalcev je padlo nekaj opazk, ki so napravile slab vtisk. Dr. Susteršič je kakor po navadi, poudaril svoj »jaz« in je posebno obširno govoril o uspehih, ki jih je izvajala njegova stranka na Kranjskem. Rekel je med drugim: »Jaz prisostvujem tej seji le kot gost in govorim le na neko željo. Poznate me kot zastopnika vseslovenske ljudske stranke in kot tak vam moram v prvi vrsti naslikati boj, ki ga je izvajala ta naša stranka. Vse je bilo zoper nas, kar je bilo v fraku in cilindru: vse oblasti, od najvišjega uradnika do najnižjega biriča so nas sovražili; tudi hrvaški narod nas je sovražil vsled pisanja nam nasprotnega časopisja. Vse to pa nas ni motilo, ker smo zasledovali politiko potrpežljivosti, Geduldpolitik. Mi smo spoznali, da odločuje le masa in zato smo rade volje stiskali žuljave roke, sedeli z delavci pri eni mizi in poslušali njih težnje. In padla je postojanka in padel bo tudi Odrin. (S tem je dr. Susteršič mislil Ljubljano.) — Končno je dr. Susteršič priporočal Hrvatov, naj se poslužujejo tistih sredstev kakor klerikalci med Slovenci. Hrvatje pa menda že vedo, da je dr. Susteršičev demokratizem v sredi votel, od kraja pa ga ni nič in mi niso pokazali prav nič zanimanja za sredstva, ki jim jih je priporočal dr. Susteršič. Značilno je, da Hrvatje niso hoteli glasovati za resolucijo, ki jo je predložila S. L. S. in s katero se zahteva, naj vlada kar najenergičnejše nastopi proti Črni gori zaradi popa Palčića. Slovenski klerikalci so grozili, da takoj zapuste zborovanje, če se ta resolucija ne sprejme. S tem bi bile pač pretrgane že itak zelo rahle vezi, ki vežejo hrvatske pravaše in slovenske klerikalce. Predsednik zborovanja je slov. klerikalce potolažil s tem, da spravi zadevo drugi dan še enkrat na razgovor, do tega pa ni prišlo, ker je drugi dan ves čas govoril dr. Mandić o razmerah v Bosni in Hercegovini. Dr. Mandić je pa tudi slovenskim klerikalcem povedal nekaj prav bridkih in jim končno priporočil, naj položijo roko na srce in naj pomislijo, da slovenski klerikalci pač potrebujejo Hrvate, da pa Hrvatje in Srbi slovenskih klerikalcev prav nič ne potrebujejo. Tudi je dr. Mandić povedal, da imajo slovenski klerikalci pač pravico kaj priporočati, nikakor pa ne pravice kaj energično zahtevati. Slovenski klerikalci so nato lepo zlezli pod mizo; lekčija ki so jo dobili na zborovanju in ki so jo tudi zaslužili, je bila

izdatna. Po zborovanju so se udeležniki kongresa zbrali v Narodnem domu, da potolazijo želedec, a tistega demokrata, ki je prej govoril, kako sedi z delavci žuljevih rok pri eni mizi, ni bilo; zanj je pač »pregrejn«, da bi obedoval v Narodnem domu v Voloski, ki nudi sicer iste udobnosti, kakor nobel hoteli v Opatiji, na katere je omenjeni gospod navajen, kjer pa je dobro došel vsak, naj bo doktor ali delavec žuljavih rok. Kar se tiče kongresa samega, je pač pokazal, da vlada med hrvaškimi pravaši in slovenskimi klerikalci bistven razloček. Pravaši pač ne bodo postali taki, kakor so slovenski klerikalci in zato pride med njimi prej ali slej do ločitve. Končno bi še priporočali, naj se v drugič za take priredbe ne da več doslej čiste občinske dvorane na razpolaganje, ker naj ista služi v plemenitejših svrhe, gospodu dr. Cervarju bi pa priporočali, če mu že tako dopade policijska služba, naj prosi za tako mesto pri občinskem glavarstvu, ki ga bo rade volje nastavilo. —

— Kje je resnica? O klerikalno - pravaškem sestanku v Opatiji so listi poročali, da se je izrekel na željo od zgoraj za to, da naj bo notranji uradni jezik pri železniški upravi v Bosni in Hercegovini nemščina. Oficialni komunikacije, ki je bil izdan o tem sestanku, pa pravi v tem oziru: »Glede Bosne in Hercegovine stoji stranka pravašev in slovenskih stališč, da mora biti hrvaški jezik izključno in edino državni in službeni jezik v področju zunanje in notranje službe.« — Katera verzija je sedaj resnična, prva ali druga? Bojimo se, da je resnična prva verzija. Zdi se nam namreč, da je komunikacija o jezikovnem vprašanju v Bosni sestavljena tako previdno, da so v njem odprta vrata tudi za eventualen — kompromis, češ, stališče, izraženo v komunikaciji, je sicer načelno, toda vis major — višja sila jih je prisilila, da so se izjemno v enem slučaju izrekli pri železniški upravi za nemški notranji uradni jezik, a to samo začasno. Skoraj bi stavili, da je to naše domnevanje točno. Zato bi vprašali gospode hrvaške pravaše in slovenske klerikalce, kako si v bodoče predstavljajo borbo na Hrvaškem proti železničarski pragmatiki in proti madžarskemu notranjemu uradnemu jeziku na hrvaških železnicah vzpričo dejstva, da so predstavitelji istega hrvaškega naroda v Bosni dovolili v uvedbo nemščine kot notranjega uradnega jezika pri železnicah v Bosni in Hercegovini?!

— Serenissimus na Dolenjskem. Iz Novega mesta se nam poroča: »Brrrbumbum . . . Od slavnega županstva se Vam daje na znanje: Slavni deželni odbor je z dopisom z dne 26. marca naznanil, da pride gospod deželni glavar dr. Susteršič na svojem inspekcijskem potovanju tudi v Novo mesto, in sicer dne 2. aprila. Daje se Vam torej na znanje: Če ima kdo kako prošnjo, željo ali pritožbo, naj se dne 2. aprila zgloši v mestni dvorani, kjer bo gospod deželni glavar od 9. ure dopoldne dalje te prošnje sprejemal. Brrrbumbum . . . Če ne dobesedno, pa smiselno tako je v soboto znan mali razglasilec mestne občine novomeške bobnal in oznanjal po mestu in provzročil mnogo začudenja in še več veselosti in smeha. In marsikdo se je spomnil urnebesno končne figure, Serenissimusa in njegovega Kindermanna. Pretenciozno, kakor kak potentat, bi rad nastopal dr. Susteršič, pa ne pomisli, da je takle deželni glavar navsezadnje le precej neznanatna oseba. Nekdaj so imeli na Štajerskem deželnega glavarja, ki je tako nastopal; bil je to grof Wurmbbrand in ves svet se mu je smejal. Podčenevali bi dr. Susteršiča, če bi rekli, da ne ve, na kako nevarno pot se je spomnil urnebesno komič. figuresna je meja med vzvišenim in smešnim. Ne, dr. Susteršič ve prav dobro, da se bo inteligentno občinstvo delalo norca, ali on je prepričan, da bo na maso napravil s takim nastopom vtisk in dandanes odločuje le masa, zlasti pri volitvah. In za prihodnje volitve gre. To inspekcijsko potovanje bo dalo priliko, da bo dr. Susteršič delal ljudem obljube . . . velike, mastne obljube, take, da bodo ljudje kar omamljeni. Z obljubami delajo klerikalci že od nekdaj . . . a kaj so obljube kandidatov na volilnih shodih in primeri z obljubami deželnega glavarja na njegovem inspekcijskem potovanju! Kdor ima kako željo, kako prošnjo, ali kako pritožbo, naj se zgloši pri deželnem glavarju . . . tako bobnajo zdaj na Dolenjskem in tako bodo bobnali tudi drugod. In ker so ravno zdaj in največ ravno vsled klerikalne politike res slabi časi in imajo ljudje na srcu vse polno želja, prošenj in pritožb, bo seveda pri avdijencah deželnega serenissimusa velik naval in dr. Susteršič bo lahko stresal cele jerbase obljub. Celotno lahko povemo, da ne ostane pri samih obljubah. Pri dežel-

nem odboru se že pripravljajo na — volilna merjenja. Merili bodo, kar se bo dalo — tu ceste, tam vodovode, tam elektrarne . . . merili na žive in mrtve, merili, kakor da ima kranjska dežela v Ameriki strica - milijarderja, ki bo vse to plačal. Merili bodo in merili, toliko časa, da bodo minule deželnozbornske volitve. Potem pa sicer ne bodo izpolnili ne obljub, ki jih bo delal na svojem inspekcijskem potovanju dr. Susteršič, ne projektov, ki jih bodo za volitve premerili, pač pa bodo — zvišali deželne doklade.

— Spljetski župan pred sodiščem v Celovcu. Kakor je znano, je bil spljetski občinski svet lani razpuščen, češ da je bil v zvezi z manifestacijami, ki so se priredile v mestu kot izraz simpatij vojujočim balkanskim narodom. Državno pravdnštvo je vrhu tega uvedlo kazensko preiskavo proti županu Vicku Kataliniču zaradi njegovega govora, ki ga je imel pri teh manifestacijah. Dasi je bil ta govor popolnoma nedolžen, vendar je državno pravdnštvo bivšega župana obtožilo radi motenja javnega miru in reda. Se predno je prišlo do sodne obravnave proti Kataliniču, so se vršile nove občinske volitve v Spljetu in za župana je bil zopet izvoljen prejšnji župan Vicko Katalinič. Vlada v Zadru in na Dunaju smatra to izvolitev seveda kot demonstracijo, naperjeno proti nji, vendar pa si ne upa proti Spljetu nasprotiti tako, kakor je nastopila slučajno v Ljubljani, kjer je razpuščila občinski svet za to, ker je vdrgel volil za župana Ivana Hribarja. Ker pa bi se vendar le rada iznebila župana Kataliniča, bi rada dosegla, da bi bil le-ta na tožbo, naperjeno proti njemu, obsojen, na kar bi imela vlada seveda lahek posel upravičiti svoj odločbo, da bi Kataliničeve izvolitve za župana ne predlagala v najvišje potrdjenje. Ker pa se vlada boji, da bi bil župan Katalinič pred rednim sodiščem oproščen, hoče sedaj, kakor poroča »Naše Jedinstvo«, postaviti župana Kataliniča pred sodišče v — Celovcu, ker pač računa na to, da bo to sodišče morda bolj pristopno željam od zgoraj kakor dalmatinski sodniki. No, nadejamo se, da se tudi v tem oziru ne bodo vjemali računi.

— Drugod in pri nas. Na čelu raznih denarnih zavodov so pri nas tudi duhovniki, dasi je sam-papež že pred leti izdal prepoved, da duhovniki ne smejo biti v načelstvu denarnih zavodov. Toda pri nas veljajo tudi papeževi ukazi samo takrat, kadar se strinjajo z interesi naše klerikalne stranke. Drugod je to seveda drugače. Tako je na primer moravska agrarna in industrijska banka izvolila za predsednika svoje podružnice v Pragi tamošnjega kanonika dr. Buriana, toda praški nadškof dr. Skrbensky je le-temu prepovedal, da sprejme to mesto, sklicevaje se na papeževo odredbo, da katoliški duhovniki ne smejo biti v upravi denarnih zavodov. To se je zgodilo na Češkem, pri nas pa so duhovniki oproščeni svojih dušnopastirskih dolžnosti samo za to, da lahko delujejo po raznih denarnih zavodih.

— Stvar zelo slabega okusa je, da je čutil sobotni »Slovenec« v Bol-tatnem Pepetu potrebo, zopet enkrat se zaganjati v županjo gospo dr. Tavčarjevo. Značilno za moralnično nivo »Slovenca« je pač, da se v isti sapi norčuje iz svetinje in potem spravlja v zvezo s potovanjem župana njegovo soprogo. Prepodlo in preneumno je, kar je zopet zagrešil »Slovenec«, zato mu ne moremo svetovati drugega, da naj le pridno nadaljuje na taki poti, potem ga noben pošten človek ne bo vzel več v roke.

— Ljubljanska državna policija začne posloovati z jutrnjim dnem. Snoči so dospeli v Ljubljano novi, od drugod poklicani stražniki in vzbudili so senzacijo, zakaj imeli so na glavah — pikethaube. Kaj bo mar ljubljanska državna policija nosila pruske pikethaube? Kaj morda mislijo merodajni nemški birokratje, da je Kranjska že tako zrela za Prusijo, da državna policija v tej deželi že lahko nosi prusko pokrivalo? V Pragi ima državna policija klobuke, ker se vlada tam ne upa upeljati pikethaub, ki bi jih praško prebivalstvo smatralo za izzivanje, v Ljubljani pa morda mislijo, da na slovensko prebivalstvo ni treba nobenih ozirov jemati. No, jutri bomo že videli, kako in kaj. Od mestnih stražnikov so bili k državni policiji prevzeti naslednji: Alojzij Slavovec, Nikola Večerin, Jakob Kržan, Jernej Papler, Stejan Gorican, Mihael Sitar, Simon Verhunc, Fran Okčič, Fran Vrečar, Fran Pajčar, Martin Hudales, Josip Kocijančič, Fran Kurent, Fran Drešar, Ivan Tičar, Albin Bergant, Fran Grošelj, Fran Volk, Josip Ovsec, Mihael Stančič, Matija Plevel, Matija Godičelj, Anton Zabukovek, Josip Kek, Mar-

tin Orehek, Josip Gril, Valentin Gradišek, Ferd. Safec, Gregor Rogelj, Fran Majerič, Matija Ogrin, Anton Kimovc, Ivan Batič, Fran Jurečič, Fran Poljanšek, Ivan Benedičič, Martin Erjavc, Friderik Safec, Vit Bevc, Vinko Marolt, Fran Prešern, Ignacij Tončič, Ivan Gerlica, Josip Sparga, Ivan Petrič, Ivan Jenko, Josip Jazbec, Mihael Potočnik, Fran Renčof, Pavel Dolar in Ivan Pasar.

— † Dr. Jan Rybář. Dne 28. t. m. je umrl v Pragi v visoki starosti g. dr. Jan Rybář, c. kr. stavbni svetnik in centralni nadzornik severnozpadne železnice v p., oče tržaškega državnega poslanca dr. Otakarja Rybářa. Pokojnik je bil rojen l. 1833. v Pragi. Tu je dovršil svoje tehniške študije in l. 1851. vstopil v službo južne železnice. Služboval je na to v Gradcu, v Celju in po raznih krajih na Kranjskem in Primorskem. Kot inženir je sodeloval pri polaganju železniških tirov na južni železnici, pri zgradbi viadukta v Borovnici in pri preskrbljevanju z vodo na Krasu. Takisto je zgradil obrambne zidove proti snegu v St. Petru, v Zg. Ležcah, Postojni in na Zidanem mostu. Najlepšo dobo svojega življenja je dr. Rybář preživel na Slovenskem. Kot inženir je sodeloval pri posko družico Slovenko iz znane narodne rodbine na Krasu Mahorčičeve. Prepojen slovenske zavesti je vzjubil slovenski narod tako, kakor da bi bil rojen sin njegov. Za to je svoje otroke vzgojil v slovenskem in češkem narodnem duhu obenem, da so se čutili istotako navdušene Slovence, kakor Čeha. Njegova rodbina je bila prava inkarnacija slovensko-češkega bratstva in edinstva. V tem miljeju je vzrasel tudi pokojnikov sin Otakar in tako postal prvobornik tržaških Slovencev ter vodja slovenskega narodnega gibanja v Trstu in okolici. Dr. Jan Rybář je bil l. 1869. poklican k ravnanju južne železnice, l. 1871. je prestopil k severozapadni železnici, kjer je postal namestnik stavbnega ravnatelja. L. 1896. je stopil v stalni pokoj in se preselil v Prago. L. 1908. je postal častni doktor praške češke tehnike. Tu v Pragi je tudi končal tek svojega plodnosnega življenja. Ob njegovem svezem grobu žalujejo zlasti tržaški Slovenci, a tudi celokupni narod slovenski, saj je dal pokojnik temu narodu sina, ki ga prištevamo med najboljše boritelje za narodno stvar in za pravice tržaških Slovencev. Večen spomin vrlemu pokojniku, naše iskreno sožalje njegovi ožalošeni obitelji!

— Priznanje. Nj. c. in kr. Visokost nadvojvoda Evgen je za tridnevno bivanje v Ljubljani obdodal v restavraciji hotela »pri Slonu« (Karl Otto Schmidt) in ob odhodu izrazil najvišjo zadovoljnost in priznanje.

— Slabe pošne razmere. Iz trgovskih krogov se nam piše: V Podturnu pri Toplicah na Dolenjskem in v bližnjih vaseh nimamo trgovske zveze, dne 9. marca sem pisal v Podturn, ki je oddaljen 20 do 30 minut od Toplic: »Pridite v Novo mesto, kjer bom od 11. do 14. marca.« Stranke pa ni bilo, dne 22. marca sem pisal stranki priporočeno pismo, nekaj ultimatum, in zdaj je pismo prišlo na adresata. Izkazalo se je, da je dobila stranka 9. marca oddano pismo šele 14. marca. Torej je pismo potovalo pet dni. V Podturnu in bližnje vasi hodi »sel« menda trikrat na teden. Denar ali priporočena pisma prinese sel na dom, druga pisma pa zaostajajo časih celo po 14 dni. Kdo bi bil kriv, če bi bilo prišlo do »vojske« s stranko, do pretrganja kupčije, tožbe, odvetniških stroškov in drugih izgub?

— Se en kurji prijatelj. To našo petkovo notico, je treba v toliko posaniti, da se omenjena tatvina ni izvršila pri Medvedu na Ločenski cesti marveč pri hiši istega imena v Ločni ozir. Mačkovicu. Tam so pokradli ne samo kuretnino, nego tudi obleko.

— Nagovarjanje k požigu. Na Uršnih selih, na Lazih in v Prelogih je zdaj delo na vrhuncu. Voz za vozom, težko obložen z različnim materijalom, gre v te kraje. Nekateri vozniki so si kar zgradili bajte oz. kupili koč in so se kar stalno naselili v teh krajih. Tudi voznik France Hlače si je kupil hišo in še eno leseno barako, katera ni bogve kaj vredna, pa jo je vendar dal zavarovati prizavarovalni družbi »Donau« za 600 K. Da bi prišel po ceni do denarja, je nagovarjal meseca februarja t. l. svojega še pred kratkim časom najetega hlapca, naj mu zažge tisto barako, da mu bo že dobro plačal zato. Hlapec tega ni hotel storiti, ampak je naznanil orožnikom gospodarja.

— Neverjetno drzna rokovnjača. Pri zgradbi belokranjske železnice nad Semicem sta delala tudi hrvaška delavca Peter Oreškovič in Mile Tomažević. Dne 18. prosinca t. l. sta pila in kvartala v Bukovčevi gostilni v Semicu. Proti 9. uri zvečer prideta v gostilno delavca Andrej Obed in Pavel

Bohunek in sta naročila skupno 1 liter vina. Pila sta to vino stoji in je plačal potem Obed ves račun z bankovcem za 10 K. Ko so videli delavci, ki so igrali, kam je spravil Obed drobiž, ki ga je dobil iz petaka, so skočili brez vsakega povoda k Obedu in Bohunku. Eden je udaril s stolom Bohunka proti glavi, pa je Bohunek z roko prestregel udarec. Tedaj ga je udaril eden od strani s steklenico tako močno po glavi, da ga je obila kri in je omedlel. Obed sta pa pobila Oreškovič in Tomažević na tla, ga odnesla iz gostilne na cesto in ga toliko časa tepla, da je omedlel. Zdal sta mu izrezala ves tisti del telovnika z žepom vred, kjer je hranil denar in sta odšla z denarjem, ki ga je imel, kakih 15 K. Obed je na več mestih ranjen, Tomaževića in Oreškoviča pa je vzela noč. — Dne 2. februarja t. l. sta pa že kvartala v gostilni Uršule Ferencak pri novem kolodvoru v Metliki. V to gostilno sta prišla tudi posestnika z Broda, Mate Zvonkovič in Ive Hlačar in sta prisleda k ravno tisti mizi na drugi konec. Hlačarja ni mikala igra, Zvonkovič pa ni mogel zdržati; vsak trenotek je sedel igralcem bližje in je kmalu igral z njimi, pa je tudi že v začetku izgubil nekaj denarja. Oreškovič in Tomažević, ki sta bila na dobičku, sta na umeten način izvala preprič, se delala razžaljena in sta hotela oditi z dobičkom. S tem pa ni bil zadovoljen Zvonkovič, ki jima je zastavil pot in jima ni dal oditi. Tedaj je sunil eden izmed obeh od strani Zvonkoviča z odprtim nožem v trebuh, potem pa sta stekla v gozd. Zvonkoviču so takoj izstopila čreva iz rane, katera mu je sicer zdravnik zopet spravil v trebuh, vendar je Zvonkovič drugi dan zjutraj umrl. Oba storilca sta zbežala čez Kolpo na Hrvaško.

— Nesreča v Idriji. Hišni posestnik in rudar Poženel je dalj časa bolehal na melanholiji in je bil zadnje dni radi te bolezni vpokojen. V soboto ponoči je neopažen odšel iz hiše, zjutraj ob dveh so ga domači pogrešali, a takojšnje poizvedovanje po njem je bilo brezuspešno. Nekako pred šestimi uro zjutraj pa so opazili delavci v rudniški tovarni ob mostiču čez Idrijco v vodi moškega, ki se je stoječ držal ob lesenem stebri, le čelo je bilo nad vodo. Takoj so ga dvignili iz vode in spoznali v njega pogrešanega rudarja Poženela. Toda pomoč je bila prepozna in na lice mesta došli okrožni zdravnik dr. Žizek je mogel konstatirati le smrt vsled vtopljenja. Je li sam šel v vodo, ali ponoči ponesrečil, se ni dalo dognati. Najbrže se mu je vsled težke bolezni omračil um in v zmedenosti izvršil obupno dejanje. Bil je v starosti 52 let. To je v kratkem času že drugi slučaj takega ponesrečenja v Idriji.

— Umrla je v Postojni gospa Helena Dekleva rojena Leban. Blag ji spomin!

— Kinematograf »Ideal«. Kakor je bilo v naprej pričakovati, je drama »Komedijanti« z Asto Nielsen v glavni vlogi kar najbolje uspevala in gledalce v vsakem oziru zadovoljila. Kdor si še ni ogledal te krasne slike, naj ne zamudi prilike in si jo ogleda. Predvaja se namreč samo še danes pri večernih predstavah. Tudi ostale slike so lepe in so gledalcem jako ugajale. — Jutri nov spored z nadaljevanjem detektivske drame »Železna roka«.

— Žepna tatvina na kolodvoru. Ko je v soboto popoldne na južnem kolodvoru kovačeva žena Elizabeta Mahnetova iz Dobregopolja stopila v vlak, je med tem začutila, ko ji je nekdo segel v krilni žep ter ukradel denarnico v kateri je imela 7 K denarja in vozni listek do St. Petra. Ker je bil takrat pri vlaku velik naval, storilca niso mogli dobiti.

— Konj splašil se je v soboto popoldne mesarju Antonu Škerlu na Tržaški cesti ter, ko je skočil v stran padel v jarek, iz katerega so ga le z težavo izviekli. Konj se je bil ustrašil nekega motorja.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 27 Hrvatov in 10 Slovencev; 170 Lahov je šlo na Dunaj, 37 Hrvatov pa na Westfalsko.

— Izgubljeno in najdeno. Sluga Anton Likozar je izgubil črno denarnico z malo vsoto denarja. Kuharica Ana Gerdin je našla ročno torbico.

Narodna obramba.

— Ciril Metodova podružnica na Brdu pri Lukovici ima svoj občni zbor v soboto 5. marca t. l. ob 7. uri zvečer v gostilni g. Smrkolja (sedaj Pungartnik in Blatnik).

Društvena naznanila.

— Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani, registrovana zadruga z omejenim zavezo ima svoj V. redni občni zbor v četrtek, 3. aprila 1913, ob 3. uri popoldne v mali dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani. — V slučaju nesklepnosti prvega, vrši se pol ure pozneje drugi občni zbor s prvotnim sporedom, ki sklepa brezposojno. — Računski zaključek je članicam v zvezni pisarni na vpogled.

Klub slovenskih fotografov amaterjev je imelo svoj redni občni zbor v soboto zvečer v Prešernovi sobi v restavraciji pri »Novem svetu«. Zborovanju je predsedoval klubov predsednik g. Ferdo Vesel. Pozdravil je navzoče zborovalce med temi posebno zastopnika »Slov. planinskega društva« g. dr. Tomišeka. Na to se je spomnil tragične smrti klubovega podpredsednika g. prof. Cerka, ki se je ponesrečil na Stolu. Nato je poročal o klubovem delovanju klubov tajnik g. Franc Krašovic. Posebno pozornost je posvečal tajnik sestavi katastra vsega ozemlja, na katerem prebivajo Slovenci. Žal to delo le počasi napreduje, to pa edino le zato, ker primanjkuje klubu za to potrebnih sredstev in denarja. Klubov odbor je prosil za podporo deželni odbor in mestno občino ljubljansko in klub upa da bode te prošnje kolikor toliko ugodno rešeni. Klub namerava ustanoviti tudi skupni laboratorij, kar bi jako dvignilo in pospešilo klubovo delovanje. Klub je izdal v preteklem letu serijo jako lepih in dobro uspešnih pokrajinskih razglednic, ki nam predstavljajo po večini naše prelepe gorske pokrajine gorenske. Klub deluje tudi letos v tem smislu naprej. Blagajnik g. J. Kramar poroča, da je imel klub lanske leto v številni prebiki iz leta 1911. dohodkov 632 K 67 v in izdatkov 415 K 26 v. Klubovo premoženje znaša 487 K 28 v. Pri volitvi so bili izvoljeni v odbor sledeči gospodje: Ferdo Vesel, B. Brinšek, Fr. Krašovic, J. Kramar, J. Kunovar, J. Tavčar, R. Badiura in F. Vrtovc; za računsko pregledovalca pa gg. D. Gustinčič in J. Malenšek. Nato se je razvila živahna debata glede razstave, ki jo namerava klub prirediti meseca julija ali avgusta, nakar je predsednik zborovanje zaključil.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Danes v ponedeljek sklepna predstava sezone »Madame Butterfly« z gospo Lili Nordgartovo kot gostom v vlogi Cho-cho-san, ki spada med najuspešnejše partije odlične umetnice; ko je bila primadonna našega gledališča, jo je pela sedemkrat. Hkrati z njo se poslova za sedaj od občinstva naši najpriljubljenejši pevci gospodje Fejfar, Harfner, Križaj.

Dramsko osobje slov. gledališča se poslovi v dveh beneficijah predstavah od ljubljanskega občinstva. **Torek, dne 1. aprila** se vprizori tridejanska salonska veseliga »Gospod senator«, ki je polna situacijske komike in zdravega humora. Nastopi večina glavnega dramskega osobja gg.: Danilo, Povhe, Bukšek, Bratina, Molek; gospe Danilova, Bukškova, Kreisova, Juvanova in gđc. Vera Danilova. — Režijo vodi g. Milan Skrbina. — V četrti delu druga beneficijna predstava »On in njegova sestra«, burka s petjem.

Razne stvari.

* **Špioni.** Iz Krakova poročajo: Dva dijaka obrtne šole, Evgen Gajevski in Adam Ozadala, so aretirali, ker sta osumljena, da sta špionirala v proslah Rusije. Pri hišni preiskavi so našli zelo obremenilen material.

* **Boj s tihotapci.** Iz Inomosta poročajo: Blizu Landla na tirolsko-bavarski meji je prišlo do boja med stražniki in večjo tolpo tihotapcev. Na obeh straneh so streljali. Pet tihotapcev so prijeli, ostali so pobegnili. Finančni stražniki, zaplenili velike množine tobaka, ki so ga hoteli tihotapci prenesti čez mejo.

* **Iz ljubosumnosti.** Iz Hodonina poročajo: Mizarjeva žena Dobrovolny je imela ljubavno razmerje z dnevnim nastavljenim Redlichove tovarne za sladkor. Ljubimca sta se imenovala Wytek in Glaser. Ko je Dobrovolnyjeva predvčeršnjim govorila z Wytekom, je kar nenkrat prišel Glaser. Vsled prevelike ljubosumnosti je dvakrat ustrelil na Wyteka, ki se je težko ranjen zgrudil na tla. Nato je Glaser težko ranil Dobrovolnyjevo. Glaser je končno še samega sebe ustrelil. Wytek je kmalu potem umrl.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Obstreljevanje Skadra. — Demonstracija vojne brodovja pred Skadrom. — Splošno poslabšanje situacije. — Italija, Francoska in Ruska se demonstracije ne udeležijo.

Dunaj, 31. marca. Iz uradnih krogov poroča, da je črnogorski kralj

Nikolaj odredil za danes popoldne generalni naskok na Skader.

Zato so velesile primorane izvesti svojo že pred dnevi sklenjeno nasilno postopanje.

Angleško in avstrijsko vojno brodovje bo prispelo pred Bar ter demonstriralo z vojnimi operacijami, oziroma onemogočilo izvedbo namer kralja. Iz političnih krogov se nam k temu še poroča: Avstrijsko brodovje odpluje proti Baru. Angleško brodovje obstoječe iz 2 linjskih ladij in 2 velikih križark pripluje izpred Krfa. Anglija in Avstrija sta edini državi, ki bodeta demonstrirali proti Črni gori.

Italija se demonstracije vsled rodbinskih razmer obeh dvorov ne udeleži.

Tudi Rusija in Francoska sta se odrekli vsaki demonstraciji.

Kako se bo situacija razvila je negotovo, ker ni znano, kako stališče bodo zavzele srbske oblegovalne čete. V dunajskih krogih se zatrjuje, da je dobilo srbsko vrhovno poveljništvo ukaz, da naj se generalnega naskoka ne udeležijo, marveč pripravijo vse za odhod v domovino. Ta vest seveda ni točna.

Pariz, 31. marca. Francosko časopisja ostro obsoja korake Avstro-Ogrske napram Črni gori. Nastop avstro-ogrskemu vladi napram balkanskim državam je naravnost sovražna. Avstrija izigrava balkanske interese proti turškemu interesom.

Cetinje, 31. marca. Včeraj ob 4. popoldne so storiili zastopniki velesil kolektivno demaršo na Cetinju ter naznanili, da je porta ukazala Essad paši, da naj odpusti civilno prebivalstvo. Zastopniki velesil so zahtevali, da naj pusti črnogorska vlada inozemske vojaške atašeje v Skader, da izroče Essad paši povelje porte, ki je šifrirano. Črnogorski ministri predsednik je odgovoril, da takoj ne more odgovoriti, marveč, da se mora posvetovati še z drugimi ministri.

Cetinje, 31. marca. Včeraj popoldne se je zopet pričelo bombardiranje Skadra. Srbski topovi so z velikega Bardanjola poškovali turške pozicije ob reki Kil. Turki so se morali umakniti. Pred par dnevi so pripili 4 turški zrakoplovi nad Skader. Iz Skadra so streljali na nje. En zrakoplov je bil zadet in je padel v Skader. Črnogorci so poskusili odvesti reko Kir tako, da bi preplavila Skader. Po krvavem boju so se morali Črnogorci umakniti.

Berolin, 31. marca. N. D. A. Z. piše k naskoku na Skader, da se Nemčiji zde besede Sira Ed. Greya brezuspešne. Treba je ustaviti krvoprelitje, sicer bodo velesile smatrale nadaljnje akcije pred Skadrom proti volji Evrope, ter bodo primorane nastopiti z nasilnimi sredstvi.

Cetinje, 31. marca. Med Belgradom in Cetinjem se včas dogovori zaradi enakega odgovora na demaršo.

Srbi pred Odrinom.

Belgrad, 31. marca. (Izvirno poročilo.) Od timoške divizije se je posebno odlikoval 13. polk, ki je rešil situacijo na južni strani forta Teplar. Boji so trajali cel dan in srbski bataljoni so vzdržali najtežjo pozicijo. Dvakrat se je namreč 55. bolgarski polk, v katerem so bili samo stari ljudje, umaknil ter izgubil mnogo častnikov. Turki so trkrat poskusili protinapade na pozicije, ki so jih bili Srbi že zavzeli. Srbi so morali končno vzeti še eno pozicijo, ki so jo bili Bolgari zapustili. Pri zadnjem zavzetju se je predalo zelo mnogo Turkov. Nato so Srbi prodrli v Odrin.

Belgrad, 31. marca. (Izvirno poročilo.) Timoška divizija je zavzela tudi trdnjavo Karazos Tabia ter odprla pot do mesta. Ta trdnjava je bila zavzeta ob 10. dopoldne.

Glasom poročil iz Sofije je 20. srbski polk udaril s tako silo na Turke, da so se ti umaknili proti vzhodnemu sektorju, ko pa so naleteli na prodirajoče bolgarske čete, so poskusili se pretočiti skozi srbske čete na zahodu in na severozahodu. Srbske čete so bile v zelo slabih pozicijah za obrambo in Turki so računali s tem, da bodo z lahkoto predrl srbske čete. Zdi se, da je bil sam Šukri paša pri teh četah. Medtem so pričakovali Srbi Turke z nasajenimi bajonetmi in preprečili njih prodiranje. — Žrtve na obeh straneh so bile velike. Med turškimi četami je zavlada panika, začele so metati od sebe orožje.

Na tej strani so zavzeli topovi 20. srbskega polka trdnjavo, v kateri je bil Šukri paša.

Usoda Odrina je bila odločena, ko so Srbi preprečili turški poskus, prebiti srbske pozicije. V tem trenutku so Bolgari od vzhoda predrl turške pozicije. Turkom je ostalo samo še nekaj utrdb, ki jih je Šukri paša pozneje predal.

Belgrad, 31. marca. (Izvirno poročilo.) Podpolkovnik Jovan Ugrinović je ujel Šukri pašo. Imenovan je

bil za polkovnika. Glasom neke brzjavke bo car Ferdinand odlikoval Ugrinovića in več častnikov.

Belgrad, 31. marca. Glasom poročil iz Sofije je bilo samo v bojih v ponedeljek in torek, ne všteti končni naskok, na srbski strani 900 mrtvih in 3000 ranjenih.

Sofija, 31. marca. Izpred Odrina poročajo, da so imeli Bolgari od 24. do 26. marca 11.000 mrtvih in ranjenih. Ujetih je 60.000 Turkov. Med njimi 833 častnikov in 13 generalov. Zaplenjenih je 650 topov, 58 strelnih pušk, 10 zastav in 1 zrakoplov. Množine orožja in municije še ni bilo mogoče konstatirati. Zajet je tudi cel tren.

Podrobnosti o naskoku na Odrin.

Belgrad, 31. marca. (Izvirno poročilo.) O poslednjih krvavih bojih na Odrin poročajo še te-le podrobnosti: obleganje je bilo silno težavno, ker sta mraz in mokrota silno slabo vplivala na vojsko. Da se to nezno stanje armade skrajša, je bila vojska pred osmimi dnevi obveščena, naj bo pripravljena na generalni naskok. Ni pa se mislilo, da bi ta generalni naskok mogel biti že pretekli ponedeljek. Dne 24. t. m. je bila srbskim četam prečitana naredba o razmeščenju vojev tisti večer. Tistega dne ob 1. popoldne je pričel na vsi črti strahovit topovski ogenj. Donavska in timoška divizija sta jeli istočasno prodirati. Srbske čete niso imele niti enega neuspeha, dasi so bile njihove žrtve ogromne. Po ukazih generala Ivanova so imele srbske čete nalogo, na naj silniji napadi osredotočiti vso turško pozornost na-se in da tako omogočijo bolgarskim vojem na vzh. sektorju naskok. Srbske kolone so po službenem priznanju bolgarskem ne samo izvršile to nalogo, marveč so zavzele po vrsti razne utrdbne in vdle v Odrin ter zalele Šukrija pašo, ki se je zatekel v enega izmed najsilnejših forov Kadarluk Idrim. Od donavske divizije se je udeležil, kolikor se sedaj ve, ves četrti prekoštevni polk, dalje 1 bataljon 8. polka, trije 9. in 1 bataljon sedmega polka. Od timoške divizije so se udeležili naskoka trije polki; njim ob strani je bil 53. bolgarski polk. V torek ob 3. zjutraj so se Srbi donavske divizije priplazili na 150 do 50 korakov do rogov. Turki so jih opazili in pričela se je strahovita borba. Ob 11. dopoldne so polki donavske divizije osvojili sprednje turške okope ter ujeti 32 častnikov in 700 vajakov. Tu so se ukopali in ostali v poziciji do drugega dne. V noči od torka na sredo so se vršili naskoki na utrdbo Papas tepe. Naskoki so bili trije. Najlutejši je bil prvi. Zjutraj ob 6. je bila trdnjava Papas tepe zavzeta. Turki so se vdali. Ujetih je bilo 57 častnikov in mnogo moštva. Srbski poveljnik Trifun Pavlovič je objel vsakega izmed turških častnikov in po enega izmed podčastnikov. Na to je ujetnike poslal v tabor. Turki so se s Papas tepe in okolice hoteli umakniti v Odrin preko mosta na Ardi, toda srbski topovi so razdejali most in Srbi so tu zajeli 300 Turkov. Koj na to je srbska konjenica iz Otakeja vdrla v mesto.

Predaja Šukri paše.

Belgrad, 31. marca. (Izvirno poročilo.) Poveljnik druge srbske armade v Odrinu, general Sepanović je brzojavil vrhovnemu poveljništvu o predaji Šukri paše sledeče:

Ko je srbski 20. polk z naskokom zavzel utrdbo Kadarluk Idrim, se je nahajal v njej Šukri paša z dvema generaloma, 22 višjimi in 50 nižjimi turškimi častniki. Po želji Šukri paše je bilo vsem dovoljeno, da so ostali v utrdbi, kjer so jim izkazovali posebno spoštovanje. Šele drugi dan je bil Šukri paša z obema generaloma odpremljen h generalu Ivanovemu.

Srbskim četam se je vdalo do sedaj 17.000 Turkov. Vojnega materiala je mnogo, pa se sedaj šele popisuje in se ni približno ne ve število.

Srbi odidejo domov.

Belgrad, 31. marca. (Izvirno poročilo.) Kakor javljajo iz Skoplja, je bolgarsko poveljništvo obvestilo poveljnika druge srbske armade, da se bo danes mogel začeti prevoz srbskih čet iz Odrina v Srbijo, ker je prenehala potreba za pomoč, ki so jo dotedaj Srbi izkazovali Bolgarom. Čuje se, da ostane samo en srbski polk nekaj časa v Odrinu, drugo vojaštvo druge armade pa ostane 15 dni v karanteni v Pirotu.

Čestitka srbskih poslancev.

Belgrad, 31. marca. (Izvirno poročilo.) Poslanci srbske skupščine so odposlali iz Belgrada generalu Sepanoviću, poveljniku srbske armade v Odrinu, sledečo brzjavko:

»Občudujemo veličastno junanost naše mile srbske vojske ob sumni Marici, kjer so nekdanji naši stari prelivali kri, boreči se proti azijskemu navalu za rešitev vsega kr-

ščanstva. Srbi so v velikem epohalnem boju proti istim osvajačem v družbi s svojo bratsko bolgarsko vojsko pokazali brezprimerno junanost in samopožrtvovalnost, osvajačjo nezavzetna obzidja trdnjave odrinske in boreč se s strahotami in elementarnimi nezdodami ravno pet mesecev. Bodi blagoslovljena plemenita srbska kri, prelita pod obzidjem odrinskim!«

Turki se zahvaljujejo Srbom.

Belgrad, 31. marca. (Izvirno poročilo.) Bivši skopeljski mufti Hasan Feti in bivši predsednik občine Rešad sta podala vrhovnemu poveljništvu zelo pristržno zahvalno izjavo v imenu vsega muzlimanskega prebivalstva na prijaznosti, ki so jo srbske oblasti pokazale napram Turkom, in posebe za usluge in pomoč, ki so jo nudile rodbinam turških častnikov.

Pri Čataldži.

London, 31. marca. »Daily Chronicle« poroča iz Carigrada, da so Bolgari pri Čataldži obkolili in ujeli 10.000 Turkov.

Bolgarsko - romunski spor.

Petrograda, 31. marca. Konferenca veleposlanikov v Petrogradu, ki ima namen, izravnavati bolgarsko - romunski spor, se sestane danes popoldne ob 5. pod predsedstvom Sazonova. O poteku pogajanj se ne bo nič razglasilo, dokler pogajanja ne bodo končana. Ghika in dr. Danev se bosta udeležila pogajanj kot privatni osebi.

Prvi ranjenci izpred Odrina v Belgradu.

Belgrad, 31. marca. (Izvirno poročilo.) Sročil je pripeljal vlak prve srbske ranjence izpred Odrina. Bilo jih je preko 900. Ranjenci pripadajo večinoma timoški diviziji. Ranjence je ves dan čakala nepregledna množica na kolodvoru. Ko so prispeli, jih je pozdravljalo na tisoče naroda z navdušenimi klici in z mahanjem robcov. Ranjenci so bili obdarovani s šopki, cigaretami in slaščicami. Množica je pomagala ranjence prenašati iz vlaka v vozove. Doigravali so se pretresujoči prizori, kakor prve dni, ko se je pričela vojna. Lahko ranjeni vojaki so kakor triumfatorji stopali skozi goste špalirje pozdravljačega jih ljudstva.

Odstop kralja Nikolaja.

Dunaj, 31. marca. Vesti, da namerava odstopiti kralj Nikolaj v prilog prestolonasledniku Danilu, so neverjetne.

Manifestacija za Jugoslovane.

Petrograd, 31. marca. Včeraj se je vršila v cerkvi Odršenika zahvalna služba za Jugoslovane. Udeležili so se srbski poslanik Popović, bolgarski poslanik Bobčev in Dimitrijevič in dr. Danev. Množica jih je navdušeno pozdravljala. Pred poslaništvu jugoslovanskih držav so se vršile ovacije. Množica je hotela demonstrirati pred avstrijskim poslaništvom, kar pa je policija preprečila. Med častniki in policijo je prišlo do konflikta. Častniki so policijo zavračali, češ, da so v Petrogradu in ne na Dunaju.

Kdaj zapuste Srbi Albanijo?

Belgrad, 31. marca. Oficijozno se naznanja, da bo Srbija odpoklicala vojske iz Albanije šele, kadar bo mir podpisan. Srbija je izjavila, da si je izvolila za svoje trgovsko pristanišče Drač.

Proti Črni gori.

London, 31. marca. Dve angleški vojni ladji križarita v vodovju pri otoku Krfu, da se pridruži eventualni demonstraciji proti Črni gori.

Srbi v nekdanji Turčiji.

Belgrad, 31. marca. Muzlimanski mufti v Skoplju, Hasan Femi in bivši turški župan Rešad priobčujeta v imenu muzlimanskega prebivalstva zahvalo srbskemu vrhovnemu poveljništvu za podporo turškim častniškim rodbinam in za dobro ravnanje z njimi ter za prosto vožnjo od Skoplja do Gumedže, ko so se vračale v Carigrad.

Srbska skupščina.

Belgrad, 31. marca. Srbska vlada se je udala opoziciji in sklicuje skupščino za 3. april. Skupščina bo rešila naknadne vojne kredite in proračun. Govorilo se bo tudi o srbsko-bolgarskih mejah.

Poraz Bolgarov?

Pariz 31. marca. »Agence Havas« poroča iz Carigrada, da so Turki porazili 29. t. m. Bolgare pri Bujuk Cekmedži. Bolgari so se baje umaknili na griče pri Muratliju.

Bolgarsko sobranje.

Sofija 31. marca. Sobranje je dovolilo nadaljni trimesečni proračunski provizorij in sesijo podaljšalo do 1. maja.

Meja med Srbijo in Bolgarsko.

Sofija 31. marca. Srbi in Bolgari so se sporazumeli, da določi mešana komisija v kateri bosta general Paprikov in polkovnik Mihajlov ter več srbskih častnikov, provizorične meje v okupiranih okrajih, da lahko prično oblasti funkcionirati in da se preprečijo spori. Prava meja se določi šele, ko bo mir sklenjen.

Novi turški zunanji minister.

Berolin 31. marca. Ozman Nizami paša bo baje prevzel portefeuille zunanjega ministrstva.

Izgube pred Odrinom.

Sofija, 31. marca. Glasom poročil izpred Odrina je bilo v zadnjih bojih 11.000 Bolgarov in 1200 Srbov mrtvih in ranjenih.

Razbit shod.

Gradec, 31. marca. Nemško-nacionalni poslanec Hummer je hotel imeti včeraj politično zborovanje. V dvorano so udrl Vsenemci in zborovanje razbili.

Avdijenca.

Dunaj 31. marca. Cesar je sprejel ministrskega predsednika Stürgkha, ki mu je poročal o češko nemških spravnihi pogajanjih.

Vojaške odredbe.

Dunaj, 31. marca. Kakor znano je bil letnik 1908 vsled delne demobilizacije odpuščen. Baje bodo odpušteni tudi letniki 1909, 1910 in 1911 rezerve. Zato se vpokličijo rezervisti mlajših letnikov k rednim orožnim vajam. Izdala se je še sledeča odredba: Več lani asentiranih vojaških obvezancev, katerim so se po § 32. brambnega zakona priznale udobnosti kot preskrbovalcem rodbin ali kot poljedelcem, se ne prestavi v nadomestno rezervo. Izšla je namreč tozadevna ministerijalna odredba, ki uničuje že priznano pravico.

Knez Thun in ministrski predsednik.

Praga, 31. marca. K sobotni konferenci kneza Thuna z ministrskim predsednikom v zadevi delazmožnosti češkega deželnega zbora zlasti z ozirom na regulacijo učiteljskih plač, poroča »Narodni Politika«: Če bodo ostala tozadevna pogajanja v Pragi brezuspešna, bo vlada prisiljena označiti svoje stališče. Da misli vlada postaviti Češki vladnega komisarja, je komaj verjeti, ker ne ve nihče, kaj naj potem pride, če bi se tudi ta komisar zagospodaril.

Politična situacija.

Praga, 31. marca. »Narodni Listy« poročajo z Dunaja: Ministri so se vrnili s svojih velikonočnih dopustov. — Predloga o lokalnih železnica se predloži takoj, ko se sestane poslanska zbornica. — Pogajanja med Avstro-Ogrsko in Srbijo zaradi trgovske pogodbe krepko napredujejo. — Glede delegacij, ki se bodo vršile to pot na Dunaju, do sedaj še ni bilo nič sklenjenega. Prej se mora skleniti mir med Balkansko zvezo in Turčijo.

Škof, kakršnih je malo.

Brno 31. marca. Škof grof Huyn, je prepovedal katoliškemu duhovništvu udeležbo pri deželnozbornih volitvah, bodisi kot agitatorji, bodisi pri časopisni propagandi.

Poslanec Kovacs odložil mandat.

Budimpešta 31. marca. Ogrski državni poslanec Julij Kovacs, ki je svoj čas streljal na predsednika Tiszo in je bil od porotnega sodišča oproščen, je odložil svoj mandat.

Izvoljski veleposlanik v Londonu.

Pariz, 31. marca. Ruski veleposlanik v Parizu Izvoljski je imenovan za ruskega veleposlanika v Londonu.

Dijaške demonstracije v Parizu.

Pariz 31. marca. Včeraj se je vršila tu dijaška demonstracija proti tujim dijakom in njih udobnostim na francoskih visokih šolah.

Samomor v zrakoplovu.

Varšava, 31. marca. Poročnik Perlovski se je dvignil včeraj več sto metrov visoko. Naenkrat se je zrakoplov nagnil in padel na tla. Perlovski je bil na mestu mrtve. Pri njem so našli pismo, v katerem pravi, da je namenoma povzročil nesrečo.

Bolgarska zahvala.

Ivan Hribar je prejel na brzjavno svojo čestitko k zavzetju Odrina od ministra Ljudskanova tole brzjavno zahvalo: »Ot duši blagodarju. Slavjanski bog velik.«

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4

&

Vsotov'c zavarovan

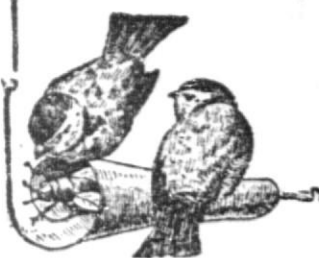
GERKMAN.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Kavarna
vso noč
odprta

LEON

Gostilna

Florijanska ulica št. 6.

Sladni čaj znamka „Sladin“.

Kri! 50% prihranka in okusen čaj. tri, južinal dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo **sladni čaj**. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moke za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev sladni čaj ima ime Sladin in je vedno **Moč!** bolj priljubljen. Povsod 1/2 kg zavoj 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih 8 otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: lekarnar Trnkóczy, Schönbrunnerstrasse št. 25, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sakstrasse št. 4. Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bolne in slabe. Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih vrst Trnkóczyjevih, istotako ugodne sodbe zaupanja vrednih oseb.

Zanimi klobuki vedno v zalogi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.

Priporoča se
solidna tvrdka

modni salon

damskih in otroških slamnikov v najnovejših oblikah, vseh vrst in raznih športnih čepic.

Marija Götzl

Ljubljana,
Židovska ulica št. 8.

Zunanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

V Angleškem skladišču oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana — Mestni trg 5 — Ljubljana

dobite najrečjo izbiro pomladnih damskih kostumov in bluz za dame in deklice, raglanov in oblek za gospode in dečke kakor tudi obleke za otroke. ::

Samo 5 cen!

Goodjearwelt čevlji

so najboljši na svetu.

Visoki
čevlji
za
gospode
in
dame
10-50
12-50
14-50
16-50
19-50

Nizki
čevlji
za
gospode
in
dame
9-
10-50
12-50
14-50
16-50

Trpežni čevlji za otroke, visoki ali nizki.

Velikost	21-25	26-28	29-31	32-34
na zadrgo	5-90	6-90	7-90	8-90
z gumbi	6-50	7-50	8-50	9-50

rjavi 1 krono dražji.

Zaloga čevljev H. KENDA

Ljubljana, Mestni trg št. 17.

1148

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, dokler ne poznate naših cen za leto 1913.

Najboljši in najcenejši nakup

pri tvrdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9-12,

špeciálna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

St. 631

RAZPIS.

1103

Zgradba dvorazredne ljudske šole v Golcu,

ki je proračunjena na 52 205 K 15 v,

se bode oddala potom ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna, ali z napovedjo pavšalne svote naj se predložijo

do 5. aprila t. l. ob 12. opoldne

podpisnemu občinskemu glavarstvu.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Občinsko glavarstvo si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled ob uradnih urah v občinskem uradu v Materiji.

Občinsko glavarstvo Materija,

dne 24. marca 1913.

Obč. glavar:

Božidar Kastelic, l. r.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

N. F. Schaffer

✱

✱

nadzornik c. kr. državne železnice v Beljaku prosi, da se mu dpošlje 11 škatelj tako izbornu učinkujočih 4544

Salmi jakovih

pastilij

(kašelj lajšajočih, slez razkrajajočih) lekarnar PICCOLI v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, papeževnega dvornega založnika. Ena škatljica 20 v, 11 škatljice 2 K. Naročila po povzetju.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalka v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

Zvezna zveza z Ameriko.

Delniška glavnica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (rente, zastavna pisma, deince, srečke itd.) — Valute in devize. — Promese k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice ter na žiro in tekoči račun. 373 Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga. Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomtira: menice, devize in fakture. — Zavarovanje vredn. papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk brezplačno. — Rembours-kredit. — Borzna naročila. — Inkaso.